

Erfaringer, værdier og læringsmiljøer i EUX-uddannelsen

EN KVALITATIV UNDERSØGELSE AF EUX-uddannelsen PÅ
GRÅSTEN LANDBRUGSSKOLE

SEPTEMBER-NOVEMBER 2025

Gråsten
Landbrugsskole

Hvorfor har vi valgt at undersøge EUX?

Undersøgelsen er gennemført, fordi EPX-uddannelsen er på vej, og fordi elever og lærere oplever, at EUX på Gråsten Landbrugsskole allerede leverer på mange af de værdier og kvaliteter, der ønskes i EPX. Formålet er at undersøge den praksis, der virker, og dokumentere, hvad der gør EUX-miljøet stærkt.

Resultaterne fra undersøgelsen viser, at vekseluddannelsen, den tætte kobling mellem teori og praksis, kostskolefællesskabet og en stærk læringskultur tilsammen skaber et robust og meningsfuldt uddannelsesforløb, som evt. kan inspirere udviklingen af fremtidens EPX.

Indhold

HVAD ER EUX PÅ GRÅSTEN	\04
METODE OG GRUNDLAG	\05
DE FEM TEMAER	\06
VEKSELUDDANNELSENS STYRKE	\07
TEORI OG PRAKSIS I SAMSPIL	\11
FÆLLESSKAB OG KOSTSKOLELIV	\15
FAGLIGHED, PROGRESSION OG LÆRINGSKULTUR	\19
FREMTIDSMULIGHEDER OG IDENTITET	\22
ANALYSENS RESULTATER	\26

Hvad er EUX på Gråsten?

Om EUX i punktform:

- Efter 4 år = faglært landmand + studentereksamen
- Veksler mellem skoleforløb og oplæring
- Al skoleundervisning foregår på skolen
- Tæt kobling til praksis via drift og faciliteter på skolen
- Stærkt studiemiljø og kostskoleliv

Metode og grundlag

Undersøgelsen bygger på seks semistrukturerede interviews med elever og undervisere med fokus på læringsmiljø, motivation, faglighed og dannelse. Disse interviews er analyseret tematisk. Formålet er at forstå informanternes oplevelser af EUX i praksis og identificere de processer, der gør læringsmiljøet meningsfuldt og udviklende.

- Seks interviews
 - Nuværende elev 1 + Nuværende elev 2
 - Tidligere elev 1 + Tidligere elev 2
 - Underviser 1 + Underviser 2

De fem temaer

Den tematiske analyse peger på fem sammenhængende temaer, som er gentagende i alle informanternes fortællinger om EUX. Tilsammen udgør teamerne et helhedsorienteret billede af EUX-uddannelsen og dens styrker.

Temaerne er oplistet i punktform til højre.

1. VEKSELUDDANNELSENS STYRKE

2. TEORI OG PRAKSIS I SAMSPIL

**3. FÆLLESSKAB OG
KOSTSKOLELIV**

**4. FAGLIGHED, PROGRESSION OG
LÆRINGSKULTUR**

**5. FREMTIDSMULIGHEDER OG
IDENTITET**

TEMA 1: VEKSELUDDANNELSENS STYRKE

Vekslen mellem skole og oplæring fungerer, som en motor i elevernes læring. Den giver dem overskud, motivation og en oplevelse af progression. Eleverne beskriver rytmen, som afgørende for, at uddannelsen giver mening i hverdagen.

Sammenfatning i punktform:

- Giver modning og ansvar
- Øger forståelse af teori
- Skaber energi til skoleperioderne
- Giver faglig afklaring
- Eleverne oplever rytmen, som motiverende

På følgende sider, ses udvalgte udtalelser fra alle informanter.

“Man kommer tilbage på skolen igen med ny energi... De kan se, at jeg har udviklet mig... Man modnes både på arbejdspladsen og skolebænken”
– Tidligere elev 1

“Når man lærer noget i skolen, så får man det i hænderne ude i oplæringen kort efter. Og når man kommer tilbage igen, så giver det meget mere mening”
– Tidligere elev 2

“at sidde på skolebænken i tre år på et gymnasium, kunne jeg ikke se mig ud af, og så synes jeg, at det var en god idé, at vælge en EUX, fordi det var en blanding af gymnasiedelen og en praktisk uddannelse”

- Nuværende elev 1

“hvis du sidder i det samme lokale i mange timer, og du har om det her fag, men du kan godt nok ikke lige se, hvorfor vi skal lære det... Så er det rart at komme ud og arbejde og ligesom se, okay, det var faktisk det her. Nu giver det mening”

- Nuværende elev 2

“Når de kommer tilbage fra oplæring, er de markant mere modne. Det er helt tydeligt, at oplæringen ændrer dem”
– Underviser 1

“Der sker en modning...
de ved, hvad det kræver at arbejde. Det kan man mærke, når de møder undervisningen igen”
– Underviser 2

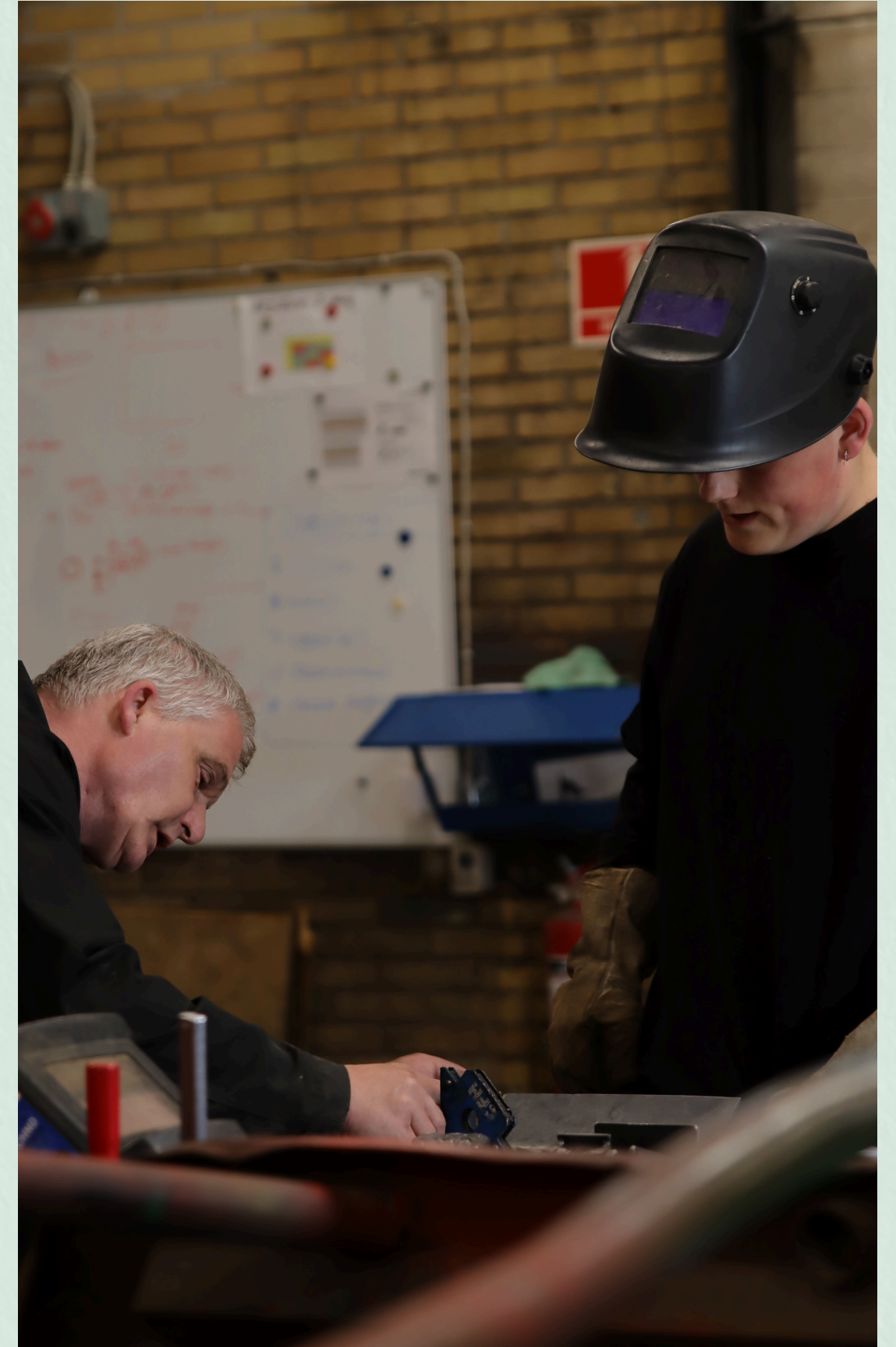
TEMA 2: TEORI OG PRAKSIS I SAMSPIL

På Gråsten hænger teori og praksis tæt sammen. Eleverne kan afprøve teoretiske begreber direkte i skolens landbrugsdrift, hvilket gør læringen nærværende og meningsfuld. Naturfagene får konkret relevans, og lærerne oplever større faglig forståelse.

Sammenfatning i punktform:

- Gør teori konkret og forståelig
- Øger motivationen for læring
- Styrker naturfaglige kompetencer
- Oplevelsesnær undervisning
- Faciliteter til at understøtte læringen er afgørende

På følgende sider, ses udvalgte udtalelser fra alle informanter.

“I matematik havde vi sådan et spil, og der var alle spørgsmålene landbrugsrelateret...
Og det synes jeg var vildt fedt”
– Nuværende elev 1

“Det skaber større forståelse for, hvad det faktisk er, vi arbejder med. I fysik har vi haft om varmekapacitet og arbejdet med korntørring, fordi det kender vi jo alle sammen”
– Nuværende elev 2

“Vi kunne tage prøver i stalden, analysere dem
i laboratoriet og skrive rapporten bagefter. Det
fungerer bare”
- Tidligere elev 2

“Jeg valgte EUX'en fordi der var den her kobling
mellem teori og praksis... I forhold til, at jeg ville
være dyrlæge, så fik jeg den her praktiske
forståelse for, hvordan verden hang sammen”
- Tidligere elev 1

“Eleverne kan se, at den viden de får, den kan jo godt blive relevant for dem. De får en større helhedsforståelse”
– Underviser 2

“I fysik lærer vi om at tørre korn... hvor meget energi der skal til, når vi fryser råmælk ned... I matematik om daglig tilvækst i en kalv”
– Underviser 1

TEMA 3: FÆLLESSKAB OG KOSTSKOLELIV

Kostskolefællesskabet er en bærende del af læringsmiljøet. Eleverne bor, spiser og arbejder sammen, og det skaber tryghed, motivation og stærke relationer til både kammerater og lærere. Fællesskabet understøtter både faglig og personlig udvikling.

Sammenfatning i punktform:

- Social tryghed og trivsel
- Stærkt elevfællesskab
- Relationer på tværs af årgange
- Lærere tæt på eleverne (aftenvagter, aktiviteter)
- Fælles ansvar og dannelse

På følgende sider, ses udvalgte udtalelser fra alle informanter.

“Jeg oplever, at der er plads til alle. Virkelig. Altså, vi er jo meget forskellige, og der er plads til alle... Vi løfter hinanden og får alle med... det synes jeg virkelig er fedt”

- Nuværende elev 1

“Vi er sådan en hel årgang af EUX'ere... vi er sammen på kryds og tværs, så jeg føler ikke rigtig at jeg har én specifik klasse”

- Nuværende elev 2

“Vi bor sammen, vi spiser sammen, vi har undervisning sammen. Det er ens anden familie”
– Tidligere elev 2

“Det føltes, som et efterskoleår. Du var sammen med dine kammerater hele tiden. Vi var et stort fællesskab på kryds og tværs af årgange. Før var jeg genert og sky, men nu har jeg fået så mange venner”
– Tidligere elev 1

“Jeg synes man kommer tættere på eleverne. Dem der gerne vil, de har jo muligheden for at komme hen og snakke”
– Underviser 2

“Vi spiser sammen med dem... vi har aftenvagt... spiller spil med dem... de kommer og viser mig deres nye bil og siger: ‘Er den ikke bare fed? Man får en meget tættere relation med eleverne’
– Underviser 1

TEMA 4: FAGLIGHED & PROGRESSION

EUX er krævende, men rammerne gør det muligt at lykkes. Eleverne arbejder intenst, men støttes af et stort fællesskab, nærværende lærere og tydelige strukturer. Resultatet er et læringsmiljø med høj faglighed og stærk progression.

Sammenfatning i punktform:

- Høj intensitet – to uddannelser på fire år
- Kræver målrettethed og disciplin
- Tæt lærer-elev-kontakt
- Ekstra støtte efter skole mellem elever og lærere
- Giver en forståelse for erhvervets vilkår og en vigtig erfaring, som eleverne kan tage med sig i videregående uddannelse

På følgende sider, ses udvalgte udtalelser fra alle informanter.

“Det er uden tvivl en hård uddannelse, ens mindset skal være til det. Men når vi skal ud i oplæring igen, får man et mentalt skifte, det fungerer godt”

- Nuværende elev 1

“Når man klør på i et år og så kommer ud i praktik, får man et mentalt skift. Det giver energi”

- Tidligere elev 2

“Man glemmer, at EUX’en er en dobbelt uddannelse... STX er tre år, EUD er tre år... og så har du fire år til begge dele. Det er kompakt, det er intenst... men de gør det, og de er seje”
– Underviser 1

“Jeg synes, at EUX B-niveau, det går stærkt, men vi er gode til at hjælpe dem, der behøver lidt ekstra... lektiecafe, ekstra kemi... holde fast i dem, indtil de er hele vejen igennem”
– Underviser 2

TEMA 5: FREMTIMSMULIGHEDER & IDENTITET

EUX giver eleverne både faglærte kompetencer og studenterkompetencer. Det åbner mange døre – mod både akademiske uddannelser og erhvervsveje. Eleverne står med en stærk dobbeltfaglighed og en solid identitet, som både landmand og student.

Sammenfatning i punktform:

- To uddannelser i én på kort tid
- Adgang til videregående uddannelser efter fire år
- Stærke karriereveje i primær samt sekundær erhvervet
- Praktisk erfaring giver forspring
- Fleksibilitet i et foranderligt arbejdsmarked

På følgende sider, ses udvalgte udtalelser fra alle informanter.

“EUX er jo til dem, som vil give sig selv muligheder,
både fremover, men også hvis man er i tvivl. Med
EUX har man jo mulighed for at bygge videre”
– Nuværende elev 2

“Jeg ved, at jeg ikke vil være landmand resten af mit
liv, måske vil jeg læse til dyrlæge. Det er en tryghed
for mig, det der med at have mange muligheder...
mange døre åbne”
– Nuværende elev 1

“Jeg er landmand og student, jeg kan gå begge veje.
Jeg kan tage en lederuddannelse og blive selvstændig
eller jeg kan tage en universitetsuddannelse”
– Tidligere elev 2

“Jeg har jo altid ville være dyrlæge. Med EUX har vi
allerede prøvet at kastrere, give medicin, aflive...
det giver os et forspring til dyrlægeuddannelsen”
– Tidligere elev 1

“De får faglært landmand og en studentereksamen på fire år, det er alligevel vildt. Man kan sige, at de sparer noget tid”

– Underviser 2

“De får jo en studentereksamen, lærer de mindre?

Nej. De kommer ud i virkeligheden, lærer om arbejdsmarkedet, og det giver dem en rigtig god forståelse”

– Underviser 1

Konklusion

Sammenfattende viser undersøgelsen, at EUX-uddannelsen på Gråsten Landbrugsskole sker i et læringsmiljø, hvor kvaliteten udspringer af helheden: vekslingen mellem skole og oplæring, den stærke kobling mellem teori og praksis, kostskolefællesskabet, den intensive faglige kultur og de brede fremtidsmuligheder. Netop denne helhed gør uddannelsen robust, meningsfuld og udviklende for eleverne og rummer indsigter, som med fordel kan bringes med i udformningen af EPX.

Erfaringerne viser tydeligt, at mange af de kvaliteter, der ønskes i EPX, allerede realiseres i EUX på landbrugsskolerne. Derfor kan EUX-miljøet på Gråsten Landbrugsskole fungere, som et værdifuldt pejlemærke for, hvordan fremtidens erhvervsungdomsuddannelser kan tilrettelægges, så både faglighed, dannelse og praksisnærhed fortsat står centralt.

